

**INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI MUZEUM
ARCHEOLOGICZNO-HISTORYCZNEGO
W STARGARDZIE
W 2018 ROKU**

I) INFORMACJE OGÓLNE

1) Posiadane obiekty:

Siedzibą Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie jest:

Odwach, Rynek Staromiejski 2,

dwie kamienice – Rynek Staromiejski 3 - 4.

W użytkowaniu Muzeum pozostają także:

Basteja, Park Piastowski 1,

Brama Pyrzycka,

Magazyn zewnętrzny (Szkoła Podstawowa nr 11).

2) Zatrudnienie

Zatrudnienie na dzień 31 XII 2018 roku wynosiło 31 osób/30 etatów (15 etatów merytorycznych, 14 etatów administracja i obsługa, 2 etaty – kadra zarządzająca).

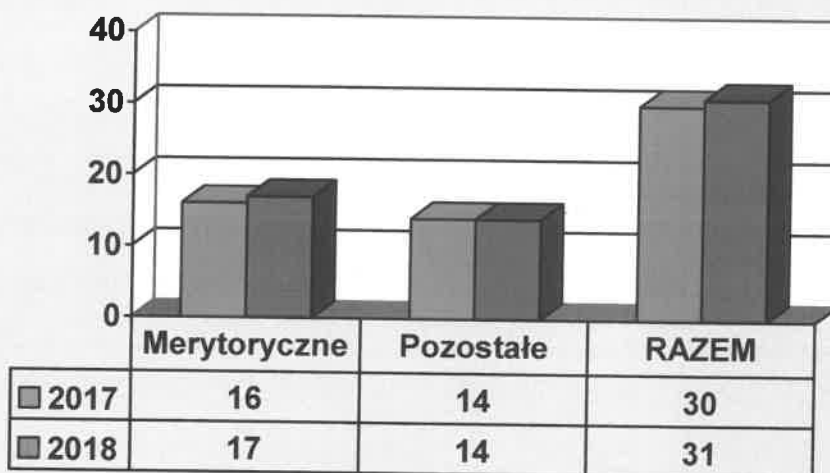
We wrześniu 2018 r. w związku z niemożliwością powstania Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków powołano Kierownika Działu Dokumentacji Zabytków, w październiku zatrudniono 1 osobę do Działu Archeologii oraz 1 osobę do Działu Upowszechniania Sztuki, Edukacji i Promocji.

Z dniem 12 października odszedł pracownik z Działu Administracyjno-Gospodarczego.

W 2018 roku wolontariat świadczyło 8 osób, a 2 osoby odbywały staż.

Praktyki zawodowe odbyło 4 uczniów z Zespołu Szkół Nr 1 w Stargardzie oraz 5 studentów z Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych US.

ZATRUDNIENIE - ILOŚĆ ETATÓW

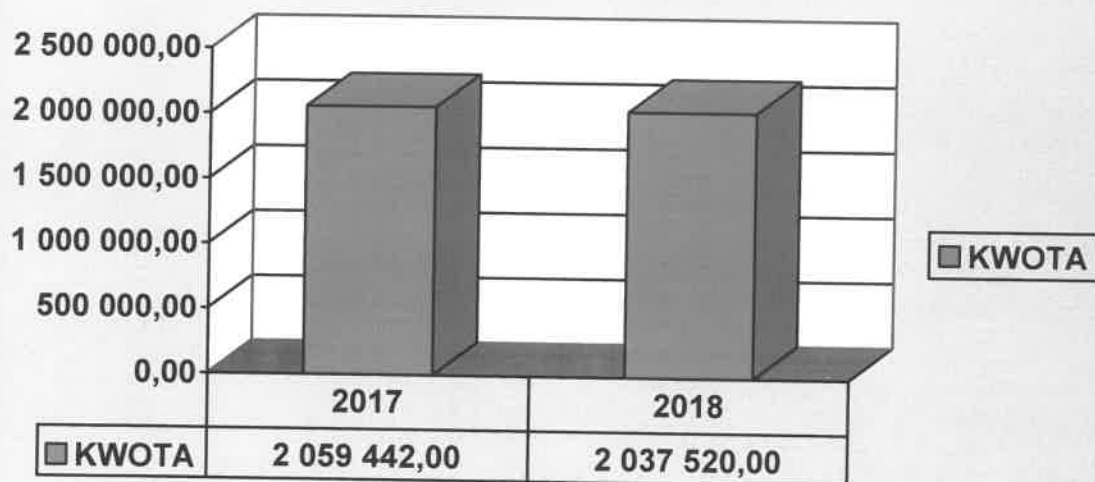

3) Dotacja

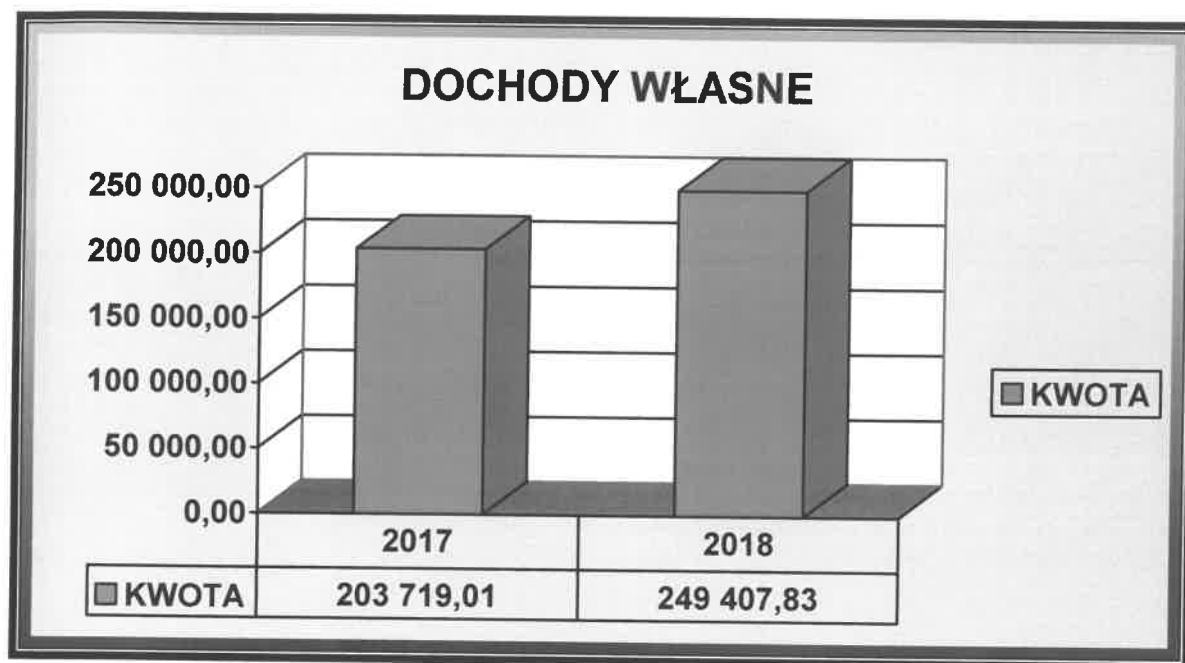
W 2017 roku Muzeum Archeologiczno-Historyczne otrzymało z budżetu miasta 2 059 442,00 PLN.

W 2018 roku kwota dotacji z budżetu miasta wynosiła 2 037 520,00 PLN.

KWOTA DOTACJI

4) Dochody własne

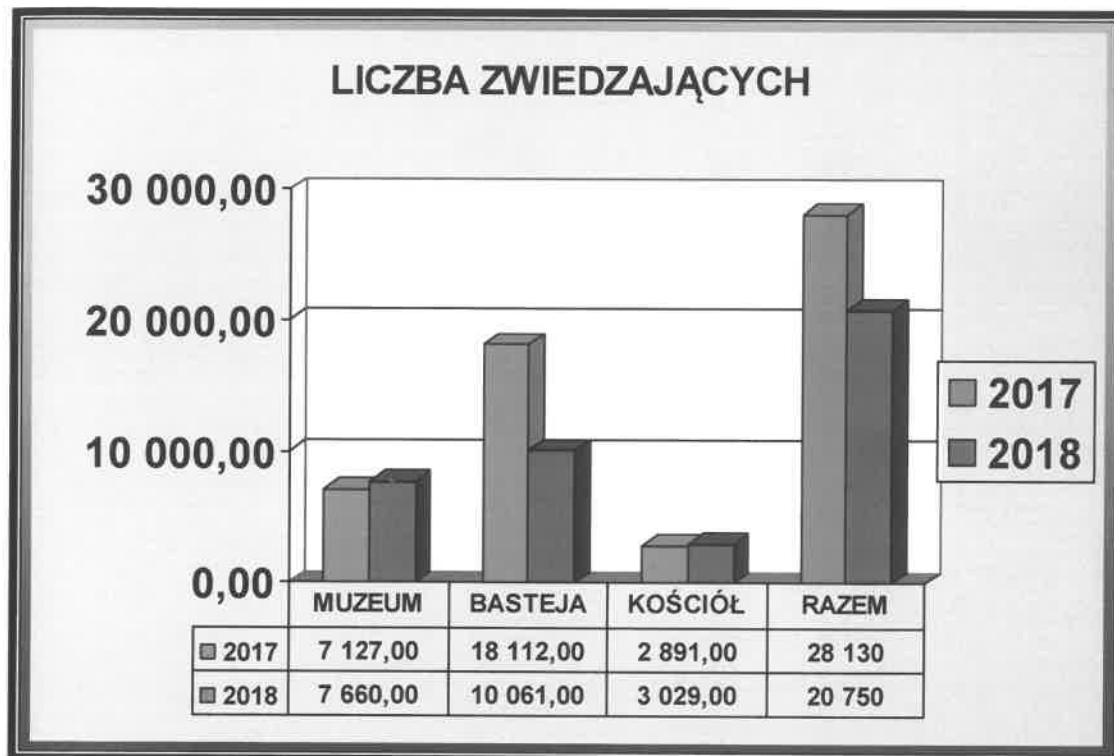

RODZAJ WPŁYWU		ROK 2017	ROK 2018
Dochody własne		203 719,01 PLN	249 407,83 PLN
Wpływy ze sprzedaży biletów		74 443,28 PLN	75 007,67 PLN
Wpływy z tytułu najmu lokali		19 121,27 PLN	19 080,49 PLN
Wpływy ze sprzedaży wydawnictw		8 960,91 PLN	8 433,32 PLN
Pozostałe w tym:	- nadzory archeologiczne	67 282,00 PLN	111 300,00 PLN
	- darowizny	-	-
	- sponsoring	0,00 PLN	4 065,04 PLN
	- odsprzedaż energii	11 072,77 PLN	10 167,87 PLN
	- pozostałe przychody (w tym odsetki bankowe)	22 838,78 PLN	21 353,44 PLN
	- dotacja – Starostwo Powiatowe: <i>Stargardia</i>	-	25 000,00 PLN
	- dotacja celowa Gmina – Miasto Stargard na inwestycje i środki trwałe	90 000,00 PLN	132 733,98 PLN
	- dotacja – Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	213 000,00 PLN	99 880,00 PLN

5) Zwiedzający

Ogółem w 2018 roku wystawy w Muzeum Archeologiczno-Historycznym obejrzało 20 750 osób. W miesiącach kwiecień-wrzesień 3 029 osób odwiedziło Kościół Mariacki, który MAH udostępniało na podstawie umowy zawartej z Parafią.

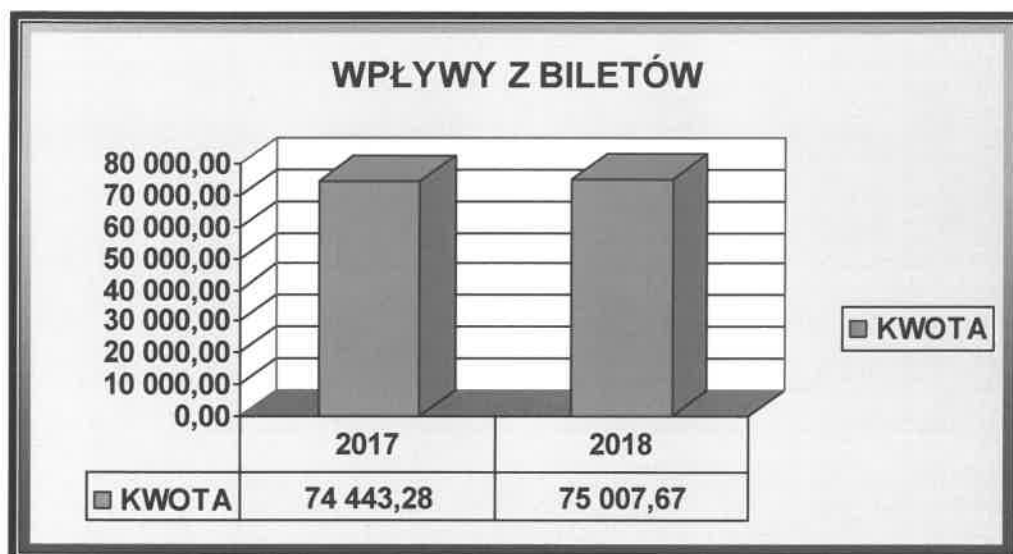
Podczas *Nocy Muzeów* Muzeum odwiedziło 1 600 osób, *Festyn Historyczny* podczas obchodów Dni Stargardu 400 osób.

6) Wpływy z biletów

W 2017 roku wpływy ze sprzedaży biletów wstępu wyniosły 74 443,28 PLN.

W 2018 roku wpływy ze sprzedaży biletów wstępu wyniosły 75 007,67 PLN.

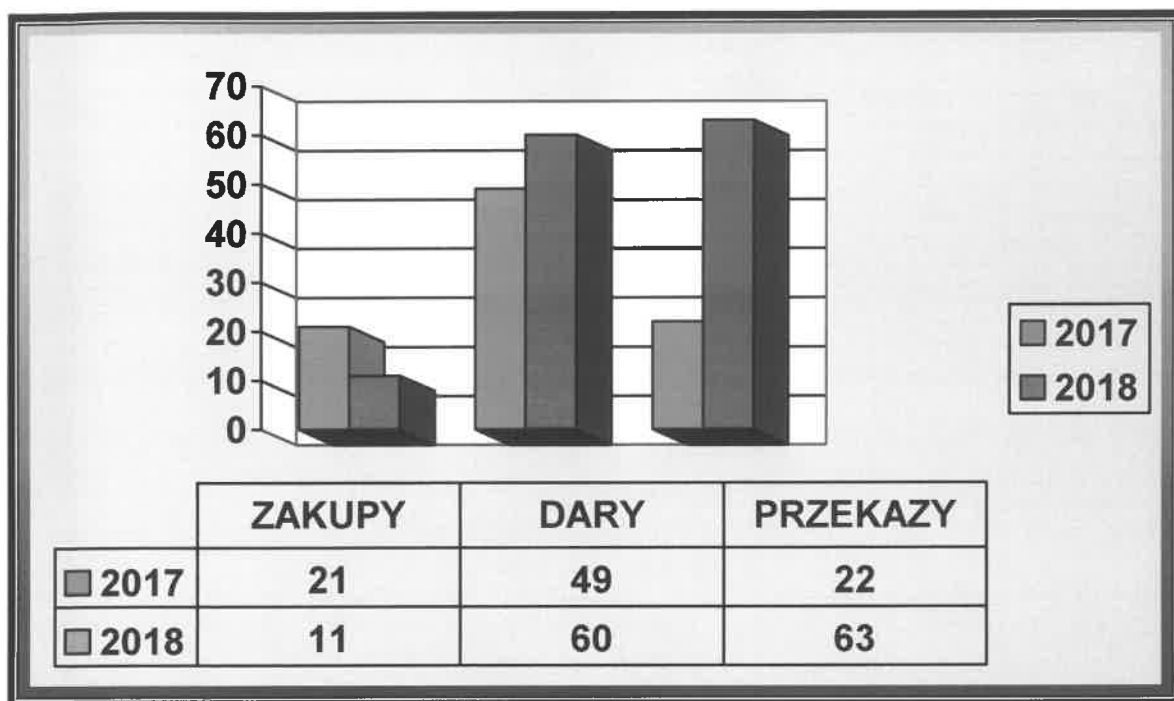
II) DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA MUZEUM

Do zadań statutowych Muzeum należy gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i udostępnianie dóbr kultury, a także organizowanie wystaw, prowadzenie biblioteki, pracowni konserwacji, działalność naukowo-badawcza, wydawnicza i oświatowa.

A) MUZEALIA

Zbiory muzealne w roku 2018 wzbogaciły się o 134 eksponaty o łącznej wartości **17 157,60 PLN**. Z tego dary stanowią 60 sztuk o wartości 4 090,00 PLN, przekazy 63 sztuki o wartości 4 953,88 PLN, zakupy 11 sztuk o wartości 8 113,72 PLN.

W 2017 roku pozyskano 92 eksponaty o łącznej wartości 17 452,11 PLN.

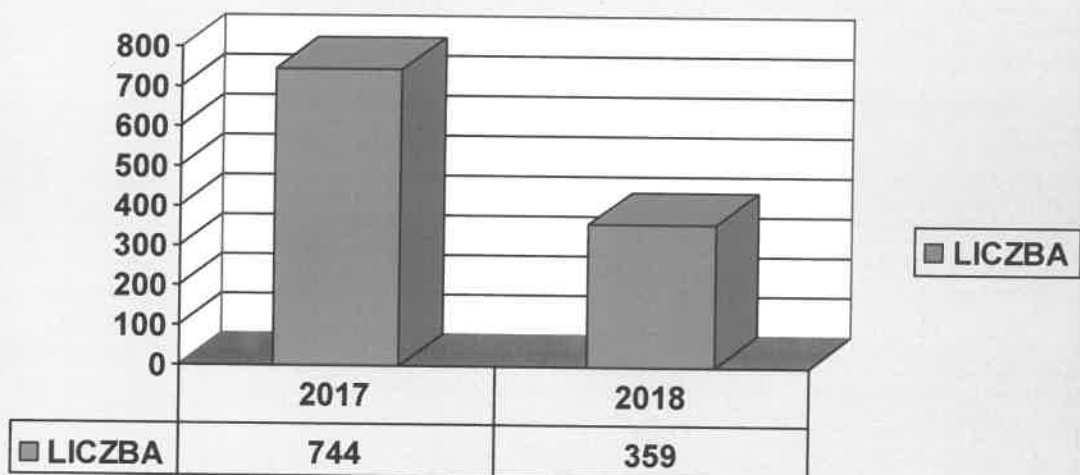

B) BIBLIOTEKA

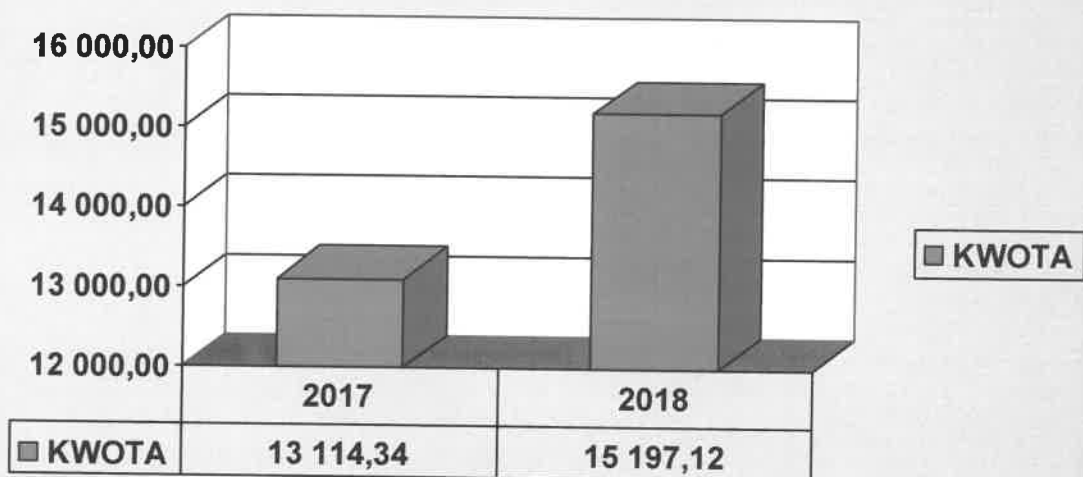
Biblioteka Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie w ciągu 2018 roku wzbogaciła się o 53 pozycje pozyskane poprzez zakup na sumę **6 680,97 PLN**. W drodze wymiany w księgach inwentarzowych zapisano 170 pozycji o wartości **4 830,15 PLN** natomiast jako dary Biblioteka MAH otrzymała 292 publikacje o wartości **3 686,00 PLN**.

Łącznie w 2018 roku pozyskano **359** publikacji na kwotę **15 197,12 PLN**.

BIBLIOTEKA - LICZBA NABYTEKÓW

BIBLIOTEKA - WARTOŚĆ NABYTEKÓW

C) DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

Wydawnictwa Muzeum Archeologiczno – Historycznego w Stargardzie:

- Ogiewa-Sejnota M., *Kołbacz Marianowo z cystersami w tle*, Stargard 2018 (opracowano na zlecenie WIR)
- Ogiewa-Sejnota M., „*Sanitas per aquam*”. *Wodolecznictwo i higiena*, Stargard 2018 (katalog wystawy)
- Aniszewska J. (red.), *Stargardia. Rocznik Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie poświęcony przeszłości i kulturze Pomorza oraz innych ziem nadbałtyckich*, t. 12 (2017), 2018
- Fijałkowska J., *Telewizor, meble, mały fiat... oto marzeń szczyt*, Stargard 2018 (katalog wystawy)

D) DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I POPULARYZATORSKA

1. Konferencje, szkolenia

Pracownicy merytoryczni MAH w Stargardzie uczestniczyli w następujących konferencjach organizowanych przez inne instytucje:

- *2nd Meeting of Baltic and North Atlantic Pottery Research Group*
(Baltic and North Atlantic Pottery Research Group, Estonian Maritime Museum, Tallinn University Institute of History, Archaeology and Art History w Tallinie/Estonia)
- *8. Spotkanie Opiekunów Pomników Historii*
Katowice
- III Międzynarodowa Konferencja Geopolitycznej - *Przejściowość terytorialna granic państwowych Europy Środkowo-Wschodniej w latach 1918-2018*
(Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. rtm. Witolda Pileckiego w Oświęcimiu)
- *Aptekarze na drogach do Niepodległej. XVII Sympozjum Historii Farmacji*
(Zespół Sekcji Historii Farmacji Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Sekcja Historii Farmacji Oddziału Szczecińskiego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego)
- *Dobre praktyki w rewitalizacji*
(Urząd Miejski w Stargardzie)

- *Dyplomacja i wojskowość w dobie wojny trzydziestoletniej 1618-1648*
(Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego, Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie, Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie)
- *Edukacja w nowych muzeach i instytucjach kultury*
(Forum Edukatorów Muzealnych, Poznań)
- *Edukacja w zakresie dziedzictwa technicznego – problemy i wyzwania. VI Spotkanie Forum Dziedzictwa Sztuki Inżynieryjnej*
(Stowarzyszenie Muzeów Sztuki Inżynieryjnej, Muzeum Techniki i Komunikacji – Zajezdnia Sztuki w Szczecinie oraz Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, przy wsparciu Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów)
- *Europa Postmediaevalis 2018: Post-medieval pottery between (its) borders*
(Institute of Archaeology of the Czech Academy of Sciences i Centre for the Processing, Documentation and Recording of Archaeological Finds w Pradze)
- *Kachle a kachlová kamna / Ofenkacheln und Kachelöfen*
(Region Usti i Landesamt für Archäologie Sachsen; Oblastní muzeum v Mostě/Czechy)
- *Miejsca – nie miejsca? Muzea wobec zmian społecznych*
(ogólnopolska konferencja Stowarzyszenia Muzealników Polskich; Katowice)
- *Policja w ochronie dziedzictwa sakralnego Europy Wschodniej*
(Zachodniopomorska Wojewódzka Komenda Policji, Wojewoda Zachodniopomorski i Narodowy Instytut Dziedzictwa; Pęzino)
- *Praca przymusowa podczas II wojny światowej, jej pamięć i konsekwencje*
(Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie, Wydział Humanistyczny i Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego)
- *Śmierć, pogrzeb, upamiętnienie władców w dawnej Polsce*
(Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego oraz Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego)
- *Teraźniejszość przeszłości. Gdańskie muzealnictwo i historiografia do 1945 roku*
(Instytut Historii PAN, Muzeum Gdańska)
- *Zbiory specjalne w bibliotekach polskich a problematyka cyfryzacji. III ogólnopolska konferencja naukowa*
(Książnica Pomorska w Szczecinie)

2. Publikacje w tym artykuły, referaty, prelekcje

Pracownicy MAH przygotowali do druku następujące artykuły:

- Aniszewska J., *Głód i chłód... Jeńcy i obóz w Stargardzie*, Stargardzki Informator Samorządowy” 12 (108), 2018
- Aniszewska J., *Jedno miasto – wiele obozów. System pracy przymusowej na przykładzie Stargard in Pommern* (referat wygłoszony na konferencji *Praca przymusowa podczas II wojny światowej, jej pamięć i konsekwencje*; tekst złożony do druku)
- Aniszewska J., *Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie w roku 2017*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Aniszewska J., *Zaryglowane drzwi i strach przed sowieckim mundurem... Armia Czerwona i jej stosunek do ludności i mienia na ziemi stargardzkiej w latach 1945–1946*, w: *Na swoim? U siebie? Wśród swoich? Pierwsze lata na Ziemiach Zachodnich i Północnych*, pod redakcją K. Bock-Matuszyk, W. Kucharskiego i P. Zubowskiego, Wrocław 2018
- Bierca A., *Czerwone lotniska na Pomorzu Zachodnim*, „Aeroplan” Ilustrowany magazyn lotniczy, nr 2 (131), 2018
- Bierca A., *Pomniki gminy i miasta Chociwel* [w:] „Z dziejów Chociwla i okolic”. Materiały wydane z okazji 680. rocznicy nadania praw miejskich Chociwlowi, pod red. A. Puławskiego, Chociwel – Stargard 2018
- Bierca A., *Potencjał bojowy 4. Armii Lotniczej PGW AR w latach 80. XX w.* (złożony do druku)
- Bierca A., *Poznawanie się przez współpracę* [w:] „Co najmniej 32 powody, aby pokochać Niemcy”, red. A. Chludziński, Pruszcz Gdański 2018
- Bierca A., *Sprawozdanie z działalności Działu Dokumentacji Zabytków w roku 2017*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Bierca A., *Udział 4. Armii Lotniczej PGW AR w operacji „Dunaj” i okupacji Czechosłowacji w 1968 r.* (złożony do druku)
- Bierca M., *Sprawozdanie z działalności Działu Historii i Badań nad Społecznością Lokalną w roku 2017*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Bucka K., *Odkrycia i badania archeologiczne: Chlebówko, gm. Stara Dąbrowa, pow. stargardzki, stan. nieznane*, Stargardia 12 (2017), 2018

- Bucka K., Odkrycia i badania archeologiczne: *Kolin, gm. Dolice, pow. stargardzki, stan. 58 (AZP 34-11/24)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Bucka K., Odkrycia i badania archeologiczne: *Kunowo, gm. Kobylanka, pow. stargardzki, stan. 31-33 (AZP 32-09/147-149)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Bucka K., Odkrycia i badania archeologiczne: *Kurcewo, gm. Stargard, pow. stargardzki, stan. 10 (AZP 34-10/48)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Bucka K., Odkrycia i badania archeologiczne: *Kurcewo, gm. Stargard, pow. stargardzki, stan. 12 (AZP 34-10/50)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Bucka K., Odkrycia i badania archeologiczne: *Kurcewo, gm. Stargard, pow. stargardzki, stan. nieznane*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Bucka K., Odkrycia i badania archeologiczne: *Stargard, stan. 18 (AZP 32-10/42)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Bucka K., Odkrycia i badania archeologiczne: *Strzyżno, gm. Stargard, pow. stargardzki, stan. nieznane*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Bucka K., *Słodkowo, gm. Suchań, pow. stargardzki, stan. nieznane*, Odkrycia i badania archeologiczne: Stargardia 12 (2017), 2018
- Bucka K., *Stargard, ul. Wiśniowa, stan. nieznane*, Odkrycia i badania archeologiczne: Stargardia 12 (2017), 2018
- Bucka K., Janowski A., Majewski M., Stań K., Wojciechowska I., Odkrycia i badania archeologiczne: *Stargard, stan. 17-23, 25-32, 34-35 (AZP 32-10/41-47, 49-56, 58-59)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Fijałkowska J., *Sprawozdanie z działalności Działu Upowszechniania Sztuki, Edukacji i Promocji w roku 2017*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Janowski A., Stań K., *Odkrycia i badania archeologiczne: Stargard, ul. Wiśniowa*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Majewski M., *Greifen in der Keramik. Die Herzöge von Pommern – ihre Abbilder und Heraldik*, [w:] *Keramik zwischen Werbung, Propaganda und praktischem Gebrauch. Beiträge vom 50. Internationalen Symposium Keramikforschung in Innsbruck 2017*, hg. von H. Stadler, L. Obojes, M. Roehmer, (Nearchos 23), Innsbruck 2018
- Majewski M., Odkrycia i badania archeologiczne: *Kiczarowo, gm. Stargard, pow. stargardzki (okolice Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Majewski M., Odkrycia i badania archeologiczne: *Kurcewo, gm. Stargard, pow. stargardzki, stan. 21 (AZP 34-10/59)*, Stargardia 12 (2017), 2018

- Majewski M., Odkrycia i badania archeologiczne: *Stargard, stan. nieznane*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Majewski M., Odkrycia i badania archeologiczne: *Stargard, ul. Grudziądzka, stan. 43 (AZP 32-10/19)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Majewski M., Odkrycia i badania archeologiczne: *Stargard, ul. Grudziądzka, stan. 43 (AZP 32-10/19)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Majewski M., *Szkoło apteczne z badań archeologicznych w Stargardzie (XVII-pocz. XIX w.)*, [w:] *Aptekarskie drogi do wolności*, pod red. J. Nieznankowskiej, Szczecin-Stargard 2018
- Majewski M., Stań K., Śnieżko G., Odkrycia i badania archeologiczne: *Stargard, stan. 22 (AZP 32-10/46)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Majewski M., Stań K., Wojciechowska I., Odkrycia i badania archeologiczne: *Stargard, stan. 18 (AZP 32-10/42)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Majewski M., Śnieżko G., Wojciechowska I., Odkrycia i badania archeologiczne: *Stargard, ul. Grudziądzka, stan. 43 (AZP 32-10/19)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Matwiejczuk A. *Sprawozdanie z działalności Biblioteki Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Ogiewa-Sejnota M., *Kolekcja szklanych negatywów rodziny Kirstenów w zbiorach Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Opęchowski M., *Omówienie publikacji konserwatorskich i pokrewnych (wybór)* [w:] „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie”, Tom VII, 2018 (w druku).
- Opęchowski M., *Sprawozdanie z działalności Pełnomocnika ds. organizacji Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków w Stargardzie w roku 2017*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Stań K., Odkrycia i badania archeologiczne: *Kolin, gm. Dolice, pow. stargardzki, stan. 60 (AZP 34-11/26)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Stań K., Odkrycia i badania archeologiczne: *Kurcewo, gm. Stargard, pow. stargardzki, stan. 21 (AZP 34-10/59)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Stań K., Odkrycia i badania archeologiczne: *Kurcewo, gm. Stargard, pow. stargardzki, stan. 21 (AZP 34-10/59)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Stań K., Odkrycia i badania archeologiczne: *Stargard, stan. 35 (AZP 32-10/11)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Stań K., Odkrycia i badania archeologiczne: *Stargard, Stare Miasto, ul. Szewska/Włosiennicza, stan. 11 (AZP 32-10/166)*, Stargardia 12 (2017), 2018

- Stań K., Odkrycia i badania archeologiczne: *Stargard, ul. Grudziądzka, stan. 43 (AZP 32-10/19)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Stań K., Pławiak K. Sprawozdanie z działalności Działu Archeologii w roku 2017, Stargardia 12 (2017), 2018
- Szeremeta M., Odkrycia i badania archeologiczne: *Stargard, miasto, ul. Bydgoska*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Szeremeta M., Odkrycia i badania archeologiczne: *Stargard, Stare Miasto, ul. Kasztelańska, stan. 11 (AZP 32-10/166)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Szeremeta M., *Wyniki badań archeologicznych przy ul. Płatnerzy 1F w Stargardzie*, [w:] XX Sesja Pomorzoznawcza, pod red. E. Trawickiej, Gdańsk
- Szeremeta M., *Sztylety krzemienne z miejscowości Nosowo, gm. Suchań, pow. stargardzki* (złożone do druku)
- Śnieżko G., Wojciechowska I., Odkrycia i badania archeologiczne: *Stargard, stan. 18 (AZP 32-10/42)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Wojciechowska I., Odkrycia i badania archeologiczne: *Stargard, stan. 17 (32-10/41)*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Wojciechowska I., *Fragmenty naczyń kamionkowych z Mużakowa odkrytych w Stargardzie na części kwartału XXVIII Starego Miasta*, Stargardia 12 (2017), 2018
- Wojciechowska I., *Gliniana figurka Chrystusa Ukrzyżowanego z badań archeologicznych na Starym Mieście w Stargardzie*, Kwartalnik Historii Kultury Materialnej nr 3/2018
- Wojciechowska I., *Wstępne wyniki i znaleziska z badań archeologicznych w kaplicach kościoła Mariackiego w Stargardzie* (złożone do druku)

Referaty i prelekcje wygłoszone:

- Aniszewska J., *Jeniecki świat... Stalag II D Stargard i. Pom.* (prelekcja w I Liceum Ogólnokształcącym w Stargardzie)
- Aniszewska J., *Miasto pionierów – od Zarzecza do Starogrodu* (referaty wygłoszone w ramach obchodów Dnia Pionierów Stargardu)
- Aniszewska J., *Pamięć Sybiru* (wygłoszone podczas miejskich obchodów Światowego Dnia Sybiraków)
- Aniszewska J., *Polskie początki Marianowa. Stara wieś – nowi ludzie – pionierski czas* (referat wygłoszony na XXXV Sesji Rady Gminy Marianowo)

- Aniszewska J., *Powstanie Warszawskie – stargardzkie ślady* (referat wygłoszony podczas miejskich obchodów rocznicy 74. Rocznicy Wybuchu Powstania Warszawskiego)
- Aniszewska J., *Sąsiedzi. Stargardzcy Żydzi w czasach nazizmu* (TPS, cykl: *Niedzielne Spotkania Historyczne*)
- Aniszewska J., *Ukryty świat... Obozy jenieckie Dulag L i Stalag II D* (referat wygłoszony podczas „Dni Historycznych” w ramach Dni Stargardu)
- Aniszewska J., *Wielka Wojna w Stargardzie – zapomniany obóz jeniecki* (wykład w ramach: „Stargard dla Niepodległej”)
- Aniszewska J., *Żołnierze Września* (prelekcja wygłoszona podczas miejskich obchodów rocznicy wybuchu II wojny światowej)
- Bierca A., *8 maja 1945 r. – 8 maja 2018 r.* (referat wygłoszony podczas miejskich obchodów okazji 73 rocznicy zakończenia II wojny światowej)
- Bierca A., *Dziedzictwo historyczne i kulturowe obszaru Ińskiego Parku Krajobrazowego* (Książnica Pomorska w Szczecinie, cykl spotkań pn. *Pomorskie dziedzictwo przyrodnicze*)
- Bierca A., *MiG-15 na dnie Miedwia i inne katastrofy* (TPS, cykl: *Niedzielne Spotkania Historyczne*)
- Bierca A., *Niemiecka i radziecka historia lotniska w Kluczewie* (referat w świetlicy wiejskiej w Ulikowie)
- Bierca A., *Proces wycofywania Armii Radzieckiej z krajów Europy Środkowo – Wschodniej w latach 1989 – 1994 (Czechosłowacja, Węgry, Polska, NRD)* (referat wygłoszony na konferencji *Przejęciowość terytorialna granic państwowych Europy Środkowo-Wschodniej w latach 1918-2018*)
- Majewski M., *Straty w wyposażeniu kościołów pow. stargardzkiego* (referat wygłoszony na konferencji *Policja w ochronie dziedzictwa sakralnego Europy Wschodniej*)
- Majewski M., *Szkło apteczne z badań archeologicznych w Stargardzie (XVII-pocz. XIX w.)* (referat wygłoszony na konferencji *Aptekarze na drogach do Niepodległej. XVII Sympozjum Historii Farmacji*)
- Ogiewa-Sejnota M., *Co kryje w sobie stargardzki Rynek? Kilka słów o roli Rynku Staromiejskiego w historii Miasta* (TPS, cykl: *Niedzielne Spotkania Historyczne*)

- Ogiewa-Sejnota M., *Czy częste mycie skraca życie? Higiena i wodolecznictwo na Pomorzu w XIX i XX wieku* (Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie, w ramach cyklu: „Zamkowych gawęd historycznych)
- Ogiewa-Sejnota M., *Kariera Nikodema Dyzy – fikcja a rzeczywistość* (cykl wykładów w ramach obchodów rocznicy odzyskania niepodległości)
- Ogiewa-Sejnota M., *Polityczne aspekty pogrzebu Bogusława XIV - ostatniego Gryfity* (Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie, w ramach cyklu: „Zamkowych gawęd historycznych)
- Ogiewa-Sejnota M., *Polska i niemiecka pani domu* (obchody XXVI Europejskich Dni Dziedzictwa, MAH)
- Ogiewa-Sejnota M., *Powrót do przeszłości, czyli krótka historia stargardzkiego Heimatmuseum* (referat wygłoszony na konferencji *Teraźniejszość przeszłości. Gdańskie muzealnictwo i historiografia do 1945 roku*)
- Ogiewa-Sejnota M., *Propagandowy wymiar pogrzebu Bogusława XIV* (referat wygłoszony na konferencji *Śmierć, pogrzeb, upamiętnienie władców w dawnej Polsce*)
- Ogiewa-Sejnota M., *Rocznica ślubu Bogusława X z Anną Jagiellonką* (Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie, w ramach cyklu: „Zamkowych gawęd historycznych)
- Ogiewa-Sejnota M., *Rynek Starego Miasta - centrum dawnego Szczecina* (Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie, w ramach cyklu: „Zamkowych gawęd historycznych)
- Ogiewa-Sejnota M., *Sławne XIX-wieczne szczecinianki i ich wkład w rozwój zachodniopomorskiej kultury na tle zjawiska emancypacji w Europie* (obchody XXVI Europejskich Dni Dziedzictwa, Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie)
- Ogiewa-Sejnota M., *Wojna Trzydziestoletnia na Pomorzu* (Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie, w ramach cyklu: „Zamkowych gawęd historycznych)
- Ogiewa-Sejnota M., *Wojna trzydziestoletnia w Księstwie Pomorskim w świetle kroniki Petera Rudolphiego* (referat wygłoszony na konferencji *Dyplomacja i wojskowość w dobie wojny trzydziestoletniej 1618-1648*)
- Ogiewa-Sejnota M., *Życie codzienne w Szczecinie na przestrzeni XIX i pierwszych dekad XX wieku* (obchody XXVI Europejskich Dni Dziedzictwa, Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie)
- Opęchowski M., *Stargardzkie Pompeje. Relikty średniowiecznej i nowożytnej zabudowy miejskiej* (prelekcja podczas Dni Historycznych w ramach Dni Stargardu)

- Opęchowski M., *Średniowieczne obwarowania miejskie Stargardu. Pomnik Historii Prezydenta RP* (referat wygłoszony na konferencji *Policja w ochronie dziedzictwa sakralnego Europy Wschodniej*)
- Tarnawski P., *Ochraniali, zabezpieczali, czuwali... Formacje graniczne II RP* (cykl wykładów w ramach obchodów rocznicy odzyskania niepodległości)
- Tarnawski P., *Stróże granic niepodległej* (prelekcja w II Liceum Ogólnokształcącym w Stargardzie)
- Wojciechowska I., *Do Szewskiej pasji doprowadzeni – wyniki trzech sezonów prac archeologicznych przy ul. Włosienniczej* (prelekcja podczas „Dni Historycznych” w ramach Dni Stargardu)

3. Panele dyskusyjne, warsztaty specjalistyczne, objazdy studyjne

- Ogiewa-Sejnota M., uczestnictwo w panelu dyskusyjnym *Pograniczność Szczecina i Pomorza Zachodniego – szansa czy obciążenie* (Miejska Biblioteka Publiczna w Szczecinie)
- Majewski M., uczestnictwo w warsztatach eksperckich *Grøngård Jagtslot Workshop* (Museum Sønderjylland w Haderslev/Dania)
- Bierca A., przygotowanie objazdu studialnego *Kościół – pałac – cmentarz* w ramach „Europejskich Dni Dziedzictwa” (Starostwo Powiatowe w Stargardzie)
- Bierca A., przygotowanie objazdu studialnego *Na szlaku zabytkowych różnorodności* w ramach „Europejskich Dni Dziedzictwa” (Starostwo Powiatowe w Stargardzie)

4. Kwerendy

Pracownicy merytoryczni Muzeum zrealizowali w 2018 r. kwerendy archiwalne związane z prowadzonymi przez nich badaniami i działaniami. Realizowano je w: Archiwum Państwowym w Szczecinie, Muzeum Narodowym w Szczecinie, Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Szczecinie i Książnicy Pomorskiej w Szczecinie.

Zbiory MAH udostępniane były na cele naukowe. Pracownik IAiE PAN w Szczecinie wykonał kwerendę dotyczącą średniowiecznej broni, a studentka archeologii Katedry

Archeologii IHiSM Uniwersytetu Szczecińskiego w ramach swojej pracy magisterskiej opracowała naczynia szklane z kwartału IX.

MAH odpowiadało na pytania, które dotyczyły m.in. historii Stalagu II D i jeńców wojennych, obrazów stargardzkiej artystki Renaty Figarskiej, jednego z hugenotów w Stargardzie oraz wyrobów złotników gdańskich z rodziny Stumpf. Pojawiały się również zapytania dotyczące zbiorów DHiBnSL, skierowane były one z polskich instytucji muzealnych poszukujących m.in. eksponatów na organizowane przez siebie wystawy. Udostępniano także materiały zgromadzone w ramach Archiwum Pamięci Świadków i Świadectw Historii. Były to materiały dotyczące ofiary Zbrodni Katyńskiej (na potrzeby programu edukacyjnego „Katyń... ocalić od zapomnienia”) oraz projektu naukowego pt. *Pokoleniowe zróżnicowanie języka: zmiany morfosyntaktyczne wywołane przez polsko-niemiecki kontakt językowy w mowie osób dwujęzycznych* realizowanego przez Instytut Sławistyki PAN w Warszawie.

5. Projekty

W roku 2018 realizowany był projekt dofinansowany ze środków zewnętrznych p.t. *Wyposażenie magazynu muzealnego zabytków archeologicznych MAH w Stargardzie. Cz. 5* (projekt dofinansowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu/priorytetu: Rozwój infrastruktury kultury/Infrastruktura kultury).

6. Pozostałe

W 2018 r. MAH w Stargardzie było organizatorem / współorganizatorem:

- Nocy Muzeów – impreza odbywała się pod hasłem „Higieniczna Noc Muzeów”. Motywem przewodnim była wystawa czasowa „Sanitas per aquam. Wodolecznictwo i higiena”
- Dnia Pionierów Stargardu – m.in. wystawa planszowej w parku Chrobrego, konkurs literacki, wykłady, gra miejska
- Dni Historycznych w ramach Dni Stargardu 2018 – przygotowano trzy bloki: „Odkryj Stargard”, czyli autorskie wycieczki tematyczne, „Muzeum za złotówkę” oraz „Miasteczko Edukacyjne”
- obchodów XXVI Europejskich Dni Dziedzictwa – odbyły one pod hasłem „Niepodległa dla wszystkich”. Zorganizowano trzy wydarzenia: nie-grę miejską „Wolność po mojemu”,

spotkanie „Historie opowiedziane dźwiękiem. Koncerty na kamienicznych podwórkach”,
wykład plenerowy w parku Piastowskim pt. „Polska i niemiecka pani domu”.

- happeningu przy Dębie Maria – z okazji 175. rocznicy zasadzenia dębu Maria przy kolegiacie NMP Królowej Świata w Stargardzie
- obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości #StargardDlaNiepodległej – w ramach tego zdarzenia odbyły się : konkurs dla internautów pn. „Gdzie jest Marszałek?”, dwie lekcje muzealne odbywające się na wystawie czasowej: „Barwy Niepodległej” i „Kształty Niepodległej” oraz nie-gra miejska połączoną z konkursem „Barwy Wolności/Wolność po mojemu”.

E) DZIAŁALNOŚĆ WYSTAWIENNICZA

W roku 2018 MAH w Stargardzie prezentowało 3 wystawy czasowe. Czynne były także 3 ekspozycje stałe.

1. Ekspozycje stałe:

Rynek Staromiejski 2-3

Dzień po dniu... Stargard w latach 1945-89

Aptekarstwo stargardzkie i pomorskie na przestrzeni wieków.

Basteja

Miejsce z historią. Stargard od czasów późnego średniowiecza do lat 20. XX w.

2. Wystawy czasowe:

- *Telewizor, meble, mały fiat... oto marzeń szczyt*
(autorka scenariusza i kurator: Joanna Fijałkowska)
- *„Sanitas per aquam”. Wodolecznictwo i higiena*
(autorka scenariusza i kurator: dr Monika Ogiewa-Sejnota)
- *Na granicach niepodległej Polski. Formacje graniczne w II RP*
(autor scenariusza i kurator: Piotr Tarnawski)
- *W niewoli... Obóz jeniecki w Stargardzie 1914-1918 (1921)*
(autorka scenariusza i kurator: Jolanta Aniszewska).

3. Wystawy plenerowe

W 2018 r. w parku Chrobrego prezentowana była wystawa plenerowa przygotowana przez A. Bierce pt. *Spacer ulicami Starego Miasta w Stargardzie. Lata 40./50. XX w.*

4. Wystawy prezentowane poza instytucją

W roku sprawozdawczym prezentowaliśmy wystawy przygotowane przez pracowników MAH w latach ubiegłych. Były to:

- *Klützow - Ключево - Kluczewo. Historia pisana w trzech językach*
 - V Zlot historycznych pojazdów militarnych „Czerwone Lotnisko”,
 - IV Zlot Zimnowojenny, Muzeum Zimnej Wojny Podborsko 3001 (ekspozycja zamiejscowa Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu)
 - XV Międzynarodowy Zlot Pojazdów Militarnych „Gąsienice i Podkowy” w Bornem Sulinowie
- *Historia pisana w trzech językach oraz STALAGI W II OKRĘGU WOJSKOWYM. Obozy jenieckie dla szeregowych i podoficerów w II Okręgu Wojskowym Wehrmachtu w latach 1939-1945*
 - XV Międzynarodowy Zlot Pojazdów Militarnych „Gąsienice i Podkowy” w Bornem Sulinowie.

F) DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWA

W 2018 r. odbyły się następujące zajęcia edukacyjne:

- lekcje muzealne – 273 zajęcia (w ramach 25 bloków tematycznych), 5315 osób
- zajęcia feryjne, wakacyjne dla dzieci i młodzieży – 70 zajęć, 1052 osoby
- zwiedzanie z przewodnikiem – 12 zajęć, 508 osób
- *Autokarem w przyszłość* (oferta dla grup spoza Stargardu) – 6 zajęć, 237 osób
- urodziny w Muzeum – 128 spotkań, 1264 osoby
- escape room – 93 spotkania, w sumie 381 osób
- gry miejskie, warsztaty edukacyjne, zajęcia okolicznościowe (Dzień Pionierów Stargardu, Dni Stargardu, EDD, Stargard dla Niepodległej, happening „Dąb Maria”) – 6 form zajęć, 328 osób

- pozostałe – realizowane w ramach imprez innych Organizatorów (festyny: „II Jarmark u Królowej Świata”, „Dzień Sąsiada”, warsztaty zw. z programem rewitalizacji) – 3 formy zajęć, 110 osób.

Łącznie przeprowadzono 591 różnych form zajęć/spotkań, w których uczestniczyło 9195 osób.

Przemysław Antczak otrzymał nagrodę główną w konkursie Zachodniopomorskie Muzealne Wydarzenie Roku 2017, w kategorii Edukacja za projekt: „Tajemnice kamienicy”.

G) NADZORY I BADANIA ARCHEOLOGICZNE

W roku 2018 Dział Archeologii MAH w Stargardzie przeprowadził cztery sondażowe badania archeologiczne na terenie miast oraz 39 interwencyjnych badań archeologicznych.

Badania archeologiczne:

- Stargard: ul. Kasztelańska, kwartał XXVIII przy ul. Włosienniczej/Szewskiej
- Nowogard: Zakład Karny (w ramach współpracy z Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej w Kamieniu Pomorskim)
- Skrzany

Sondażowe Badania archeologiczne (nadzory):

- Stargard
- w tym w związku z inwestycjami (w tym planowanymi): Rynek Staromiejski 2-4, miejsce pod pomnik Stargardzianie-Ojczyźnie, stargardzkie parki
- oraz realizacja projektu „Osetno-fajne miejsce z historią w tle”

- Chociwel

oraz na obszarze:

- powiat goleniowski, gmina Goleniów: Budno
- powiat goleniowski, gmina Maszewo: Maszewo
- powiat łobeski, gmina Węgorzyno: Węgorzyno
- powiat pyrzycki, gmina Bielice: Bielice.
- powiat pyrzycki, gmina Przelewice: Przywodzie
- powiat pyrzycki, gmina Warnice: Wierzbno

- powiat stargardzki, gmina Chociwel: Lisowo
- powiat stargardzki, gmina Dolice: Kolin
- powiat stargardzki, gmina Marianowo: Marianowo
- powiat stargardzki, gmina Kobylanka: Bielkowo, Kobylanka, Morzyczyn, Reptowo
- powiat stargardzki, gmina Stargard: Grzędzice, Smogolice, Strachocin, Witkowo Pierwsze, Witkowo Drugie, Tychowo.

Do wszystkich badań interwencyjnych opracowano programy prac archeologicznych oraz sprawozdania.

H) KONSERWACJA

W omawianym czasie przeprowadzono konserwację wybranych zabytków archeologicznych i eksponatów muzealnych. Obiekty pochodziły przede wszystkim z badań archeologicznych prowadzonych przez MAH w Stargardzie na terenie miasta Stargardu (krypty w Kolegiacie NMP Królowej Świata w Stargardzie, kwartał XXVIII, ul. Kasztelańska) oraz na terenie zamku rodu von Everstein (obecnie więzienie) w Nowogardzie i w Skrzanach.

Łącznie w 2018 roku poddano konserwacji 231 obiektów.

I) BIURO MIEJSKIEGO KONSERWATORA ZABYTEKÓW

Biuro Konserwatora Zabytków Miasta Stargard (w organizacji) działało w strukturach MAH w Stargardzie do 30 września 2018 r.

W roku sprawozdawczym:

- uzgodniono z Zachodniopomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Szczecinie tekst porozumienia pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim a Dyrektorem Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Stargardzie w sprawie powierzenia prowadzenia spraw oraz wydawania decyzji administracyjnych. Niestety pomimo wielomiesięcznych starań, Wojewoda nie wyraził woli zawarcia przedmiotowego porozumienia.
- przygotowano sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Stargard za lata 2015-2016

- przedstawiono Radzie Miejskiej w Stargardzie Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Stargard na lata 2017-2021
- udzielono konsultacji i opinii w szeroko pojętej dziedzinie ochrony dziedzictwa kulturowego Stargardu (m.in. inwestycje miejskie na terenach objętych ochroną konserwatorską, translokacja kamieni z pomnika poświęconego żołnierzom, mieszkańcom Kluczewa poległych w czasie I WŚ na teren cmentarza przykościelnego w Kluczewie; zgłoszenie w KP Policji kradzieży zegara z młyna w Kluczewie; współpraca ze Starostwem Powiatowym w sprawach znalezisk zabytków; przegląd gwarancyjny murów obronnych przy ul. Strażniczej, odbiór prac konserwatorskich przy elewacji pld. Kolegiaty NMP, udział w kontrolach WKZ w tym: spichlerz, mury obronne przy ul. Klasztornej.